

Zaak C-686/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 september 2019

Verwijzende rechter:

Augstākā tiesa (Senāts) (hooggerechtshof, Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 september 2019

Verzoekster in eerste aanleg en rekwirante tot cassatie:

SIA „Soho Group”

Verwerende partij in de procedure in cassatie:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (organisatie voor de bescherming van consumentenrechten)

[omissis]

Kamer voor bestuursrechtelijke zaken.

Latvijas Republikas Senāts (hoogste rechterlijke instantie, Letland)

BESLISSING

Te Riga, op 12 september 2019

De Augstākā tiesa [omissis] [samenstelling van de verwijzende rechterlijke instantie]

heeft in een schriftelijke procedure het beroep in cassatie onderzocht dat was ingesteld door SIA „Soho Group” tegen de uitspraak van de Administratīvā apgabaltiesa (regionale rechtbank in bestuursrechtelijke zaken) van 4 december 2018 in de bestuursrechtelijke zaak die was ingeleid met het door SIA „Soho Group” ingestelde beroep tot nietigverklaring van het besluit van de Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (organisatie voor de bescherming van consumentenrechten; hierna: „PTAC”) van 21 februari 2017, vastgesteld in een procedure wegens schending van de collectieve consumentenbelangen [omissis].

Voorgeschiedenis van het geding

Feiten

[1] PTAC heeft een inspectie uitgevoerd om vast te stellen of de informatie over de diensten op afstand die SIA „Soho Group” aanbiedt op de website www.sohocredit.lv in overeenstemming is met de regels inzake consumentenrechten.

[2] PTAC heeft op basis van de inspectie vastgesteld dat SIA „Soho Group” kredietovereenkomsten aanbood waarin een clausule voorkwam met de titel „Verlenging van de duur van de lening”, met de volgende strekking:

„6.1. De kredietnemer kan de duur van de lening verlengen.

6.2. De duur van de lening kan verlengd worden als de kredietnemer de provisie voor de verlenging betaalt middels overboeking naar de rekening van de kredietverstrekker. Wanneer de kredietnemer de provisie betaalt voor uitstel van de terugbetaling, dient hij op de betalingsopdracht het contractnummer aan te geven en het woord „verlenging” te vermelden (bijvoorbeeld: R.N. 308, verlenging). Na ontvangst van de provisie voor de verlenging stelt de kredietverstrekker de kredietnemer in kennis van de verlenging van de termijnen van de lening, vastgelegd in de betreffende bepalingen van de overeenkomst of in een betalingsschema, dan wel van de weigering van de verlenging, door middel van een bericht dat wordt gericht aan het bij de registratie van deze kredietnemer vastgelegde mobiele telefoonnummer van de kredietnemer. De kredietverstrekker heeft het recht om verlenging te weigeren. De kredietverstrekker is niet verplicht om een reden voor de weigering aan te voeren. In het geval dat de kredietnemer van de kredietverstrekker een weigering tot verlenging heeft ontvangen, bestemt laatstgenoemde het als provisie voor de verlenging van de lening ontvangen bedrag voor de gedeeltelijke aflossing van de lening, voor de provisie voor de lening of voor de rentebetalingen, alsook voor de betaling van de eventuele vertragingsrente, die is berekend overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst. In een dergelijk geval is de kredietnemer verplicht om op de vervaldatum van de lening de volledige uitstaande lening en de provisie voor de lening of het in het betalingsschema vermelde bedrag te betalen.

6.3 Bij betaling van de provisie voor de verlenging wordt de betalingstermijn van de lening als volgt verlengd:

6.3.1. Als de lening wordt aangegaan met een terugbetalingstermijn van maximaal 30 (dertig) dagen, wordt de terugbetalingstermijn van de lening verlengd met een periode te rekenen vanaf de datum van de laatste terugbetalingstermijn van de lening tot aan de datum die is vermeld in de

door de kredietverstrekker voorgestelde en door de kredietnemer bevestigde verlenging.

6.3.2. Als de lening wordt aangegaan met een terugbetalingstermijn van maximaal 12 (twaalf) maanden, wordt de in het betalingsschema vermelde terugbetalingsdatum van de lening en de rentebedragen met één kalendermaand uitgesteld.”

De clause getiteld „Bedrag, toekenning en terugbetaling van de lening” luidt als volgt:

„5.5. Als tegenprestatie voor het verstrekken van de lening en voor het gebruik of de verlenging daarvan, betaalt de kredietnemer aan de kredietverstrekker een vergoeding voor het gebruik van de lening, bestaande in: [...]

5.5.2. een provisie voor de verlenging van de lening, die afhankelijk is van het bedrag en de termijn van de lening, in het geval dat de kredietnemer de in de bijzondere bepalingen, de facturering of het betalingsschema vastgelegde terugbetalingstermijn van de lening wenst te verlengen.”

[3] PTAC heeft naar aanleiding van de uitgevoerde inspectie geconcludeerd dat SIA „Soho Group” aan de consumenten kredietovereenkomsten aanbood waarvan de totale dagelijkse kosten niet voldeden aan het bepaalde in artikel 8, lid 2.³, van de Patērētāju tiesību aizsardzības likums (Wet inzake bescherming van consumentenrechten) voor wat betreft de verlenging van de krediettermijn. Derhalve [is zij van mening dat] de kosten van de kredietovereenkomst voor de consumenten van SIA „Soho Group” onevenredig waren en niet in overeenstemming met de eerlijke handelspraktijken zoals bepaald in artikel 8, lid 2.², van de Wet inzake bescherming van consumentenrechten. PTAC was van mening dat de kosten voor verlenging van het krediet deel uitmaakten van de totale kredietkosten, aangezien de bepalingen over verlenging van het krediet deel uitmaakten van de door de kredietverstrekker en de kredietnemer overeengekomen clausules en voorwaarden van de kredietovereenkomst, en legde SIA „Soho Group” een boete van 25 000 EUR op.

[4] SIA „Soho Group” heeft, zonder de feiten te ontkennen, bij de Administratīvā rajona tiesa (rechtbank van eerste aanleg in bestuurszaken) beroep ingesteld tegen het besluit van PTAC, met het argument dat PTAC de bovenvermelde wettelijke bepalingen onjuist had uitgelegd.

[5] De Administratīvā apgabaltiesa (regionale rechtbank in bestuursrechtelijke zaken), die het beroep behandelde, heeft het verzoek bij vonnis van 4 december 2018 afgewezen. Die beslissing werd als volgt gemotiveerd:

[5.1] Uit het bepaalde in artikel 1, punt 9, van de Wet inzake bescherming van consumentenrechten blijkt dat de totale kredietkosten de kosten omvatten die de consument moet betalen om het krediet te verkrijgen of te

gebruiken en die de kredietverstrekker bekend zijn, met uitzondering van notariskosten. Hieronder vallen bijvoorbeeld rente over het gebruikte krediet, de betaling van provisies, diverse administratieve kosten, bijvoorbeeld voor de voorbereiding van de kredietovereenkomst, de verificatie van de kredietwaardigheid, de toekenning van het krediet, betalingsbevestigingen, door de consument betaalde kredietbemiddelingskosten, etc.

[5.2] Het begrip „totale kosten van het krediet”, dat wordt gebruikt in paragraaf 6 van Besluit n° 1219 van de Ministerraad, van 25 oktober 2016, getiteld „Noteikumi par patērētāja kreditēšanu” (Bepalingen inzake het consumentenkrediet), betreft de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage van het krediet, zoals eveneens, op grond van een systematische uitlegging van de rechtsregels, blijkt uit de titel van het desbetreffende hoofdstuk van het Besluit van de Ministerraad en, bijvoorbeeld, uit paragraaf 8 van het genoemde Besluit, volgens welke „het uitgangspunt van de berekening [van het jaarlijkse kostenpercentage] is dat de kredietovereenkomst gedurende de overeengekomen periode geldig blijft en dat de kredietverstrekker en de consument hun verplichtingen ingevolge de voorwaarden en binnen de termijnen die beide partijen zijn overeengekomen in de kredietovereenkomst, nakomen”. Dit betekent dat de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage van het krediet wordt gebaseerd op de periode waarin de kredietverstrekker en de consument worden geacht te voldoen aan hun verplichtingen overeenkomstig de termijnen en voorwaarden die beide partijen zijn overeengekomen in de kredietovereenkomst. Bij de uitlegging van artikel 8, lid 2.³, van de Wet inzake bescherming van consumentenrechten moet worden overwogen dat de provisies voor verlenging van het krediet binnen de grenzen dienen te blijven van de totale kredietkosten, aangezien die kosten in de totale kredietkosten zijn inbegrepen.

[5.3] In het geding wordt niet betwist dat verzoekster inderdaad de mogelijkheid biedt om de in de overeenkomst vastgelegde termijn voor terugbetaling van het krediet te verlengen of de betaling enige tijd uit te stellen. De kredietverstrekker heeft het recht om een bedrag in rekening te brengen voor het gebruik van het krediet gedurende de periode dat de terugbetaling van de in de overeenkomst vastgelegde verplichtingen is uitgesteld. De rechtbank is echter van mening dat dit bedrag niet onbeperkt of onevenredig mag zijn. Daarnaast blijkt uit het dossier dat het aantal verlengingen dat in het eerste semester van het jaar 2016 aan de klanten van verzoekster was verleend aanzienlijk was en dat het bedrag ervan was opgelopen tot tienduizenden euro's. Daaruit blijkt dat de kredietwaardigheid van de kredietnemers niet voldoende is ingeschat, dat verzoekster rekening houdt met verlengingen en dat zij daarvoor een hoge provisie vaststelt, waardoor zij de consument geen keuze laat wanneer deze de lening niet binnen de aangegeven termijn, die relatief kort is, kan terugbetalen. Er is

geprobeerd deze situatie te compenseren door middel van wetswijzigingen, om zo de consument te beschermen.

[5.4] Het argument van verzoekster dat de betalingen van de provisie voor de verlenging van de lening niet bekend zijn bij de kredietverstrekker, kan niet worden aanvaard. De betalingen van de provisie zijn concreet vastgelegd en zijn bekend bij beide partijen. Aangezien de helft van de kredieten wordt verlengd, kan dit bovendien niet worden beschouwd als een uitzonderlijke situatie of als een zeldzame en onvoorspelbare gebeurtenis. Wanneer de kredietovereenkomst wordt gesloten, wordt geen rekening gehouden met de betaling van de provisie voor de verlenging van de terugbetalingstermijn van het krediet, want volgens de overeenkomst is deze clause optioneel en hoeft er geen overeenstemming over te worden bereikt. Maar als de termijn van de overeenkomst wordt verlengd of er wordt toegestemd in aflossingsvrije periodes, dan worden die kosten bekend [aangezien ze verband houden met het gebruik van het krediet gedurende de daaropvolgende termijn waarin het krediet wordt gebruikt (betalingen voor verlenging, betalingen voor toekenning van aflossingsvrije periodes, etc.)] en beschouwd als kosten van het krediet, waarop de beperkingen genoemd in artikel 8, paragraaf 2.³, van de Wet inzake bescherming van consumentenrechten van toepassing zijn.

[5.5] Uit het bepaalde in artikel 8, paragraaf 2.², van de Wet inzake bescherming van consumentenrechten blijkt dat de kosten van de kredietovereenkomst voor de consument niet slechts vóór of op het moment van het afsluiten van het contract, maar ook gedurende de gehele geldigheidsduur van dit contract, evenredig moeten zijn. Volgens de toelichting bij het wetsvoorstel heeft die wet tot doel de financiële belangen van de consument, als zwakste partij bij de overeenkomst, te beschermen. Hiertoe hoort ook het belang van de consument om buitensporige schulden te voorkomen, de evenredigheid van de totale kredietkosten te waarborgen en de beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument te bevorderen.

De totale kredietkosten moeten evenredig zijn en in overeenstemming met de eerlijke handelspraktijken, ongeacht of het krediet wordt toegekend en of de terugbetalingstermijn wordt verlengd. Uit het dossier blijkt dat, na een uitgebreide discussie binnen deze sector en in het Parlement, is besloten tot gebruik van de breedst mogelijke definitie van totale kosten van het krediet, teneinde het in de toelichting bij het wetsvoorstel verwoorde doel te bereiken, en dat daarom de totale kredietkosten aan banden zijn gelegd. Vastgesteld moet worden dat het concept van de totale kosten van het krediet bewust is opgenomen in de Wet inzake bescherming van consumentenrechten, met de bedoeling dat dit concept niet alleen zou worden toegepast op de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage, maar ook op de beperkingen van de totale kosten van het krediet. Aangezien de kosten voor uitstel van [terugbetaling van] het krediet worden bepaald op

het moment waarop de kredietovereenkomst in werking treedt, zijn, wanneer de consument de gesloten overeenkomst wil verlengen, de beperkingen van de totale kosten van het krediet die zijn vastgelegd in artikel 8, paragraaf 2.³ van de Wet inzake bescherming van consumentenrechten ook van toepassing op de kosten voor verlenging van het krediet, aangezien op het moment waarop wordt besloten tot verlenging de totale kosten van het krediet bekend worden.

[6] Verzoekster heeft tegen die uitspraak beroep in cassatie ingesteld. In het beroepsschrift wordt aangevoerd dat de verlengingsvergoeding niet verplicht is om de lening te verkrijgen of te gebruiken. Verlenging van het contract is één van de drie mogelijkheden wanneer de lening opeisbaar wordt. De andere twee mogelijkheden zijn het terugbetalen van de lening zonder extra betalingen of het niet terugbetalen van de lening, waardoor vertragingsrente in rekening kan worden gebracht. Verzoekster is van mening dat de verlengingskosten niet in de totale kosten van het krediet mogen worden opgenomen, omdat het feit van de verlenging op het moment van afsluiten van de overeenkomst, dat wil zeggen, op het moment dat dient als uitgangspunt voor de bepaling van de totale kosten van het krediet en de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage, nog niet bekend is.

Rechtsgronden

Toepasselijk recht

Recht van de Europese Unie

[7] De overwegingen 20 en 43, alsook artikel 3, onder g), van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad (hierna: „richtlijn 2008/48”).

Lets recht

[8] In de Wet inzake bescherming van consumentenrechten (in de versie die van toepassing is voor de uitspraak in deze zaak, te raadplegen op <https://likumi.lv/doc.php?id=23309>), is het volgende bepaald:

[„] Artikel 1. In deze Wet gebruikte termen.

Voor de toepassing van deze Wet, wordt verstaan onder: [...]

9) Totale kosten van het krediet voor de consument: alle kosten, met inbegrip van rente, provisies, belastingen en andere vergoedingen die de consument in verband met de kredietovereenkomst moet betalen en die de kredietverstrekker bekend zijn, met uitzondering van notariskosten. Indien bovendien het sluiten van een dienstencontract verplicht is om het krediet te

verkrijgen of te verkrijgen onder de aangeboden voorwaarden, dan mogen de kosten van nevendiensten in verband met de kredietovereenkomst, met name verzekeringspremies, ook in de totale kosten van het krediet worden opgenomen.

[...]

Artikel 8. Consumentenkrediet

[...]

(2²) De kosten van de kredietovereenkomst zijn evenredig en in overeenstemming met de eerlijke handelspraktijken. De totale kosten van het krediet voor de consument worden berekend overeenkomstig de procedures die zijn vastgelegd in de regels inzake consumentenkrediet.

(2³) Vereisten die ertoe leiden dat de totale kosten voor de consument van de eerste tot en met de zevende dag van het gebruik van het krediet dagelijks meer dan 0,55 procent van het kredietbedrag bedragen, van de achtste tot en met de veertiende dag van het gebruik van het krediet dagelijks meer dan 0,25 procent van het kredietbedrag bedragen en vanaf de vijftiende dag van het gebruik van het krediet dagelijks meer dan 0,2 procent van het kredietbedrag bedragen, worden beschouwd als onverenigbaar met het bepaalde in paragraaf 2.² van dit artikel. Bij overeenkomsten waarbij het kredietbedrag op verzoek moet worden terugbetaald of waarbij de termijn voor gebruik van het krediet langer is dan 30 dagen, worden totale kosten van het krediet voor de consument die dagelijks meer dan 0,25 procent van het kredietbedrag bedragen, beschouwd als onverenigbaar met het bepaalde in paragraaf 2.² van dit artikel. De beperkingen van de totale kosten van het krediet voor de consument zijn niet van toepassing op de kredietovereenkomsten voor consumenten waarbij, om de overeenkomst te sluiten, aan de crediteur een goed als zekerheid wordt gesteld en waarbij de aansprakelijkheid van de consument zich uitsluitend beperkt tot het als zekerheid gestelde goed. [...] [”]

[9] Besluit n° 1219 van de Ministerraad, van 25 de oktober 2016, houdende bepalingen over het consumentenkrediet (te raadplegen op <https://likumi.lv/ta/id/285975-noteikumi-par-pateretaja-kreditesanu>).

[„]2. In deze Wet gebruikte termen:

2.1. „totaal door de consument verschuldigd bedrag’: de som van het totaalbedrag van het krediet plus de totale kosten van het krediet voor de consument;

2.2. „jaarlijks kostenpercentage’: de totale kosten van het krediet voor de consument, uitgedrukt als jaarlijks percentage van het totaalbedrag van het

verleende krediet, met inbegrip van de kosten in de zin van de paragrafen 5, 6 en 7 van dit Besluit;

[...]

6. Om het jaarlijkse kostenpercentage te berekenen, worden de totale kosten van het krediet voor de consument bepaald. Bij de berekening van de totale kosten voor de consument worden de volgende betalingen in aanmerking genomen:

6.1. Betalingen van ongeacht welke aard die de consument dient te verrichten wegens het niet of op incorrecte wijze voldoen aan een in de kredietovereenkomst vastgelegde verplichting van de consument.

6.2. Betalingen die de consument dient te verrichten bij het verkrijgen van zaken of diensten, met uitzondering van de aankoopprijs, ongeacht of de transacties contant of op krediet worden verricht.

7. De kosten voor het aanhouden van een rekening waarop zowel betalingen als kredietopnemingen worden geboekt, de kosten voor het gebruik van een betaalmiddel voor zowel betalingen als kredietopnemingen, alsmede overige kosten die verband houden met betalingsverrichtingen, worden opgenomen in de totale kosten van het krediet voor de consument, tenzij de opening van de rekening optioneel is en de kosten van de rekening duidelijk en afzonderlijk in de kredietovereenkomst of een andere met de consument gesloten overeenkomst zijn gespecificeerd.

8. De berekening van het jaarlijkse kostenpercentage wordt verricht met als uitgangspunt dat de kredietovereenkomst gedurende de overeengekomen periode geldig blijft en dat de kredietverstrekker en de consument hun verplichtingen ingevolge de voorwaarden en binnen de termijnen die beide partijen zijn overeengekomen in de kredietovereenkomst, nakomen.

9. Bij de kredietovereenkomsten waarbij het jaarlijkse kostenpercentage, de in de overeenkomst opgenomen debetrentevoet of andere kosten die in het jaarlijkse kostenpercentage zijn opgenomen maar niet kwantificeerbaar zijn op het moment dat is voorzien voor de berekening van de hoogte ervan, kunnen worden gewijzigd, wordt het jaarlijkse kostenpercentage berekend met als uitgangspunt dat de debetrentevoet en de overige kosten onveranderd blijven en toegepast worden tot het einde van de looptijd van de kredietovereenkomst.[’’]

Redenen waarom er vragen zijn over de uitlegging van het Unierecht

[10] Het begrip „totale kosten van het krediet voor de consument” is opgenomen in de Wet inzake bescherming van consumentenrechten, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, onder g), van richtlijn 2008/48. Dit heeft tot gevolg dat de uitlegging van de bepaling van de Wet inzake bescherming van

consumentenrechten plaatsvindt op grond van de inhoud van de betreffende EU-norm. In het onderhavige geval dient verduidelijkt te worden of de kosten voor de verlenging van het krediet zijn inbegrepen in de totale kosten van het krediet, aangezien hetgeen is bepaald over de verlenging van het krediet deel uitmaakt van de clausules en voorwaarden van de kredietovereenkomst tussen de kredietverstrekker en de kredietnemer. Het vraagstuk heeft dus betrekking op de uitlegging van de bepalingen van richtlijn 2008/48, waarover de verwijzende rechter, om de hieronder uiteengezette redenen, twijfels heeft.

[11] Uit analyse van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie blijkt dat de definitie van het begrip „totale kosten van het krediet voor de consument” in artikel 3, onder g), van richtlijn 2008/48 bijzonder breed is, teneinde aan te sluiten op het doel van de richtlijn om een hoog niveau van bescherming van consumenten te garanderen, en dat clausules van de kredietovereenkomst die dit begrip inperken onverenigbaar zouden zijn met de richtlijn. Richtlijn 2008/48 brengt inzake het consumentenkrediet op een aantal kerngebieden een volledige en dwingende harmonisatie tot stand, die noodzakelijk wordt geacht om te waarborgen dat alle consumenten in de Europese Unie een hoog en gelijkwaardig niveau van bescherming van hun belangen genieten en om de totstandkoming van een goed functionerende interne markt voor consumentenkrediet te faciliteren. De bijzonder brede definitie van het begrip „totale kosten van het krediet voor de consument” in het genoemde artikel 3, onder g), past bij het met deze richtlijn beoogde doel, want het maakt de waarborging mogelijk van een brede bescherming van de consument (arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 8 december 2016, Verein für Konsumenteninformation, C-127/15, ECLI:EU:C:2016:934, lid 27 en 35). De advocaat-generaal overwoog in genoemde zaak dat de definitie in artikel 3, onder g), van „totale kosten van het krediet voor de consument” zo breed is dat de invorderingskosten die voortvloeien uit de betalingsachterstand van de kredietnemer krachtens de oorspronkelijke overeenkomst daartoe kunnen worden gerekend, los van de kosten die in rekening worden gebracht door de kredietverstrekker zelf of door een incassobureau dat in zijn naam optreedt (conclusie van advocaat-generaal Eleanor Sharpston van 21 juli 2016 in de zaak Verein für Konsumenteninformation, C-127/15, ECLI:EU:C:2016:584, punt 41).

[12] Tegelijkertijd heeft de kredietverstrekker volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie het recht om andere soorten provisies in rekening te brengen, die niet zijn voorzien in richtlijn 2008/48. De lidstaten hebben dus een discretionaire bevoegdheid om de soorten provisies te reguleren (zie het arrest van het Hof van Justitie van 12 juli 2012, SC Volksbank România, C-602/10, ECLI:EU:C:2012:443, punten lid 65 tot en met 67). Op basis hiervan mag worden verondersteld dat ook het begrip „totale kosten van het krediet voor de consument” in artikel 3, onder g), van richtlijn 2008/48 op uiteenlopende wijze kan worden geïnterpreteerd in de nationale rechtssystemen.

[13] In de richtsnoeren voor de toepassing van richtlijn 2008/48, heeft de Europese Commissie erop gewezen dat tot de totale kosten van het krediet voor de

consument alle kosten worden gerekend die de consument moet betalen om het krediet te verkrijgen of te gebruiken en die bekend zijn bij de kredietverstrekker of die laatstgenoemde kan bepalen. Tot deze kosten behoren de invorderingskosten van rente, belastingen en provisies op basis van de kredietovereenkomst (in tegenstelling tot de belastingen op zaken of diensten, bijvoorbeeld), bemiddelingskosten van het krediet voor rekening van de consument, administratiekosten (bijvoorbeeld voor de voorbereiding van de lening of het onderzoek en de goedkeuring van de kredietovereenkomst), lidmaatschapskosten en kosten voor het maken van rekeningoverzichten of postzendingen. Boetes wegens inactiviteit (*dormancy or inactivity fees*), die verband houden met het verzuim van het gebruik van het krediet, worden niet tot de totale kosten van het krediet voor de consument gerekend. Van genoemde boetes dient echter mededeling te worden gedaan in de precontractuele informatie krachtens de artikelen 5, lid 1, onder i), en 6, lid 1, onder e), en in de contractuele informatie krachtens artikel 10, lid 2, onder k) (*Commission staff working document: Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive) in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge, SWD(2012) 128, Brussels, 8.5.2012, p. 15*) [Werkdocument van de Commissie over de richtsnoeren voor de toepassing van richtlijn 2008/48/CE (richtlijn inzake kredietovereenkomsten) over de kosten en het jaarlijkse kostenpercentage (Brussel)].

[14] Bovendien heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn arrest van 21 april 2016 uitspraak gedaan over de betekenis van de totale kosten van het krediet voor de consument (in de zaak Radlinger en Radlingerová, C-377/14, ECLI:EU:C:2016:283). Dit arrest bevat echter niet de uitlegging van de regelgeving die noodzakelijk is voor de oplossing van het onderhavige vraagstuk. Ook in de zaak van het Hof van Justitie van de Europese Unie Lexitor Sp. (C-383/18) worden in de conclusie van de advocaat-generaal (ECLI:EU:C:2019:451), die beschikbaar was ten tijde van deze uitspraak, bepaalde aspecten behandeld van de toepassing van het begrip „totale kosten van het krediet voor de consument”.

[15] Gelet op de tot nu toe door het Hof van Justitie van de Europese Unie ontwikkelde rechtspraak, overweegt de verwijzende rechter dat uit de analyse van de rechtsregels op het eerste gezicht blijkt dat de kosten voor verlenging van de overeenkomst niet moeten worden opgenomen in „totale kosten van het krediet voor de consument”. In de onderhavige zaak blijkt echter uit enkele concrete clausules van de onderzochte overeenkomst dat de kredietverstrekker de verlenging van de kredietovereenkomst opvat als een toelaatbaar alternatief in geval van niet-nakoming. Dit blijkt zowel uit de gedetailleerde formulering van deze clausules van de overeenkomst en de verklaringen van verzoekster in de cassatieprocedure, als uit het grote aantal overeenkomsten dat in de praktijk is verlengd.

[16] Gezien het bovenstaande heeft de verwijzende rechter twijfels over de uitlegging van artikel 3, onder g) van richtlijn 2008/48. Derhalve is de

verwijzende rechter van mening dat het noodzakelijk is een prejudiciële vraag te stellen van het Hof van Justitie van de Europese Unie. [omissis].

Dispositief

Overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

besluit

de verwijzende rechter de volgende prejudiciële vragen voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

- 1) Is het begrip „totale kosten van het krediet voor de consument”, gedefinieerd in artikel 3, onder g), van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad, een autonoom Unierechtelijk begrip?
- 2) Vallen, in omstandigheden als die van het onderhavige geval, indien de clausules inzake verlenging van het krediet deel uitmaken van de door de kredietnemer en de kredietverstrekker overeengekomen clausules en voorwaarden van de kredietovereenkomst, de kosten voor verlenging van het krediet onder het begrip „totale kosten van het krediet voor de consument”, gedefinieerd in artikel 3, onder g), van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad?

de behandeling van de zaak te schorsen totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan.

[omissis] [beroepschriften, waarmerking van het afschrift, handtekeningen en data]